

כשתופסים נהג שיכור בברונקס - אוכלים לו את הרישיון!

„פורט אפאש“ היה מיבצר מרוחק, בלב שטח־המחיה של השבטים האינדיאניים. „פורט אפאש“ הוא גם סרט מפורסם, שעשה ג'ון פורד לפני 33 שנים. הסרט תיאר כיצד הובסו חיילי ארצות־הברית בידי האינדיאנים, משום שהמפקד הממונה על אנשי הצבא היה איש אקדמיה, שניסה להילחם לפי חוקים כתובים ולא לפי התנאים המיוחדים של הלוחמה במערב הפרוע.

מה לכל זה ולסרט חדש בשם „רובע הברונקס“? פשוט מאוד — במקור נקרא הסרט „פורט אפאש, בברונקס“, והכוונה ברורה: העלילה מתרחשת בתוך תחנת־מישטרה ברובע הברונקס, ותחנת־מישטרה זו משולה ל„פורט אפאש“ ההיסטורי, מעין מיבצר בודד והשוף בתוך שטח עויין.

עוד יותר מזה, בתחילת הסרט מקבלת תחנת־המישטרה הזאת מפקד חדש, בדמות אד אסנר (המנכר יותר שלו גראנט סטורטסון הטלוויזיה), מפקד המסרב להתחשב בתנאים המיוחדים שבשטח — בעובדה שהרוב המוחלט של האוכלוסיה במקום אינו דובר אנגלית, שבתוך כמה עשרות גושי בתים שוכנים כמה עשרות אלפי נרקומנים, פירומאנים, זונות, סטוריסים, כייסים וסתם מטורפים, ובחנת אוכלוסיה שכזה אי־אפשר לטפל בעזרת החוק אלפי יבש, הכתוב עבור יישוב נורמלי. ממוצע למעריצי פול ניומן הסרט הזה הוא בהחלט בשורה טובה. בגיל 56 הוא נראה משובב־נפש, מרתק ובעל נוכחות חזקה, לפי מיטב המסורת, ואפילו יותר מזה: בדמות אחד השוטרים ב„פורט אפאש“ שבברונקס, הוא זוכה לאחד התפקידים המוצלחים שלו בשנים האחרונות, קשוח וחביב, זועם ומחייך וחושף הרבה יותר מן החיוך הנחמד והעיניים הכחולות, שי־בדרך־כלל הספיקו לו לאחרונה.

לעומת זאת, כל הכמהים לארץ כל האפשרויות עשוי, רובע הברונקס“ להדליק כמה נורות אדומות. עצם העובדה שחלק

בסוף, גורכת כל העלילה מסצינות אפורות כבונ־התחילה (עם צלם כמו סוון ניקויסט, אין מיקרים או טעויות על הי מסך). סצינות אלה עמוסות מונולוגים, או דיאלוגים — לעיתים ארוכים למדי — נעות קדימה ואחורה בתוך הזמן, חלקן מתרחשות לפני הרצח, חלקן אחריה, והן מורכבות יחד כסרט תעודי, המנסה להסיר ביר את המניעים שהביאו את האיש לביצוע המעשה.

כל אחד מן המשתתפים חושף את האמת שלו בפני המצלמה, וזה כולל את הרצח, שהוא לכללן מצליח, את אשתו, מעצבת־אופנה, את הפסיכיאטר, שהוא ידיד המישפחה, העוגב אחרי האשה, ואת אמו של הרצח.

„בסך הכל, צריך להדגיש שאף אחת מן הדמויות בסרט, למרות היומרות שלהן, אינה מסוגלת לפרש או להסביר את הדראמה. כולם מעורבים בה והמומים מן הקורה להם. אשר לפסיכיאטר, אשר בתוקף עיסוקו צריך היה להיות הקרוב ביותר לאמת, הוא רחוק יותר מכולם.“

הרוד מל־מריקה, מורר לראות את הסרט הזה בצמידות לדוד מאחריקה של אלן רנה, המציג את תורתו של פרויד פסור הנרי לאבוריט. מורר, משום שאפשר למצוא אצל ברנמן אישור לרבות מן התיאוריות של לאבוריט, למשל, שאישיותו של האדם נקבעת על־ידי סביבתו, והוא אינו אלא סך הכל של ההשפעות שספג. זה מה שקורה לפטר, הבעל הרצח, שגדל לפי מוסכמות הקובעות מה זאת הצלחה (הכנסה גבוהה, עמדת כוח בחברת רח), מה פירוש חיי נישואים מאושרים (חופש מיני, מיוגן התעלסויות), מה מור־תרומה אסור. כאן באה תוספת ברנמנית טיפוסית: האיש הזה אמנם תוכנת על־ידי החברה בכל מיני מישורים, אבל מה שלא הוכנס בו היו הנתונים הנוגעים ל־רגש, לאהבה, להשתייכות, ולכן, כאשר כל המטרות האחרות מושגות לכאורה, נופל האיש לתוך התהום הפעורה לרגליו. עוד טוען לאבוריט, שבחברה סגורה אדם חייב להיות שולט או נשלט, ואם הוא נשלט, עליו להילחם או לברוח. פטר, במילחמתו הנצחית עם קאתרינה, מנסה לשלוט, אבל נכשל שוב ושוב. היא לועגת בסצינה אחת לאונו הגברי, מסרבת בסצינה אחרת להיתלות אליו לביקור אצל אמה, מתייחסת אליו בהבנה וסלחנות אמהית כששנתו נודדת.

במצב כניעה שכזה, לפי לאבוריט, הדי תיסקול חייב להופיע, ובעיקבותיו החרדה, שתוצאותיה אלימות. פטר אמנם אינו רוצח את אשתו, למרות שסיוטים על רצח כזה הם מובילים אותו בהחלט הסרט לקאבינט של ידידו הפסיכיאטר, אבל הוא רוצח יצאנית אשר במיקרה, או שלא במיקרה, נושאת את שם אשתו.

„אין אמצעי מושלם יותר לשלוט במי שהו, מאשר להרוג אותו“, אומר האפילוג בסרט, כאילו על־מנת לאשר את תי אוריית השליטה בולת עד הסוף.

העולם הקר, למרות שהסרט הופק בגרמניה, עם שחקנים גרמנים, דוברי גרמנית, לא קשה לזהות בו את העולם ה־

פוד ניומן (במרכז) עם פיט טסיטורה ותום מוזהרן, השוטרים האמיתיים במקום לאסור נרקומן —

סס על סיפורים אמיתיים של שני שוטרים, אחד ממוצא אירי, השני ממוצא איטלקי, ששירתו כמה שנים טובות באותה תחנת־מישטרה המתוארת בסרט. והמכונה באמת ובתמים „פורט אפאש“ תום מולהרן ופיט טסיטורה עבדו יחד כצוות (לצד ניומן בסרט מופיע שחקן צעיר בשם קן ואהל, הזכור מ„איפה כל החברה הטובים“), השתמשו בכל האמצעים הכתובים והלא כתובים בחוק, כדי ללכוד שודדים ולמנוע פשעים, עשו לא פעם דין בעצמם: „במקום לאסור נרקומן, היינו לוקחים לו את הנעליים, כדי שלא יוכל לצאת ולחפש חומר, כשתפסנו את השערות לגולגולת“, הם מספרים. רשויות המישטרה לא גילו התלהבות גדולה מדי לסיגנון הזה, והשניים נאלצו כל הזמן לעבוד ועדות־ביקורת ותקירות פנימיות, עד שהתעייפו, התפטרו והציעו את זיכרונותיהם לחברות־הסרטים. מה שיש ב„רובע הברונקס“ הוא רק חלק מן התוויות הפרטיות שלהם. באמתחתם סיפורים לעוד תריסר סרטים, כך לפחות הם טוענים, ואם יקבלו עבורם את התמורה המקווה בדולרים מרשרשים, הם יקנו מהר כרטיס־טיסה ויברחו לבא־האמה. „רחוק ככל האפשר מברונקס“, הם מסבירים.

ניומן בתפקוד השוטרי מורפי לוקחים לו את הנעליים

מן העיר הגדולה באמריקה נראה כמו דרסון או הירושמה אחרי הפצצה, ושתו־שביו משועבדים לכנפי הסמים, אינה משובבת־נפש. ואין זו תחבולה קולנועית: הסרט מבו־

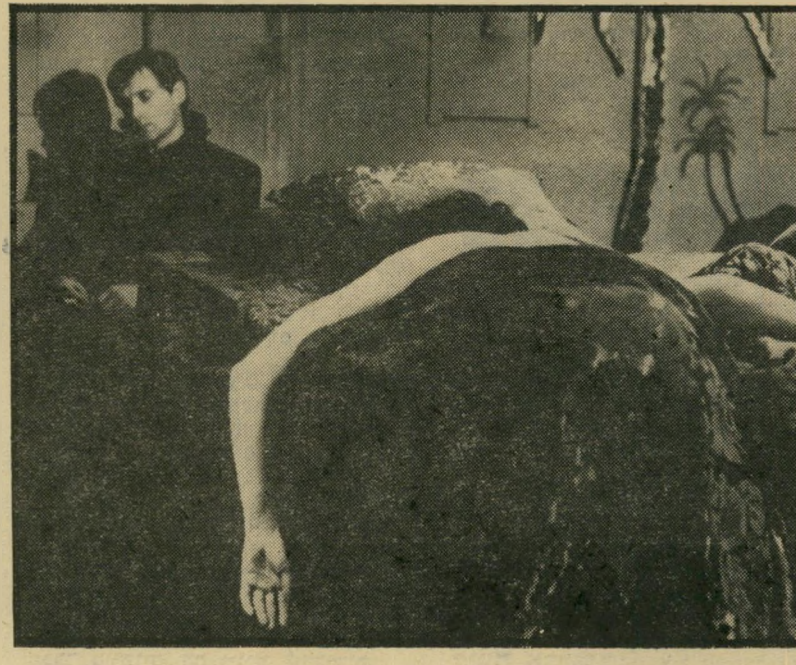

פיטר, קאתרינה וארתור ברנר, ידיד המישפחה (השחקן היינץ כננט) התיסכול חייב להופיע

סר החדש (והרי ידוע שסקאנדינביה חלר צה בנושא) עומדת בניגוד גמור למיבנה הנפשי של אלה אשר צריכים להנות ממנו. בצורה עוד יותר בוטה מאשר בכל סרטי האחרים, קובע כאן ברנמן, שכל אדם עומד עידום בפני עצמו, ואין לו מנוס מן הדין שהוא עושה לעצמו, ואין לו מושע שיוכל לסגור עליו, או לעזור לו. כמו בכל סרטי האחרים, יש גם כאן סצינה המכחישה נקודה אחרונה זו בצור רה שאינה משתמעת לשתי פנים, סצינה

החורגת מן המיבנה העיקרי של העלילה, בערך כמו הסיפור של האשה המבקשת ייעוץ לגט בסצינות מחיי נישואין. כמור בן, שמדובר בחריגה למראית־עין, כי בעצם יש קשר אמיץ בין הסרט לחריגות. בחיי המארינטות מתרחשת חריגה זו כביכול כאשר האשה, קאתרינה, לאחר ריב עם בעלה, מבקרת בבית שותפה בבית האופנה, המוסכסואל מתבגר הקורא לעצ־מו טיס, מישם שזה נראה לו מעניין יותר משמו האמיתי, תומאס אינדור מאנדל־באום.

צפוני, הפרוטסטנטי, הקפוא, הקר והעקר ריגשית, שעיימו מתגושש ברנמן מזה עידן ועידנים. עולם שבו מותר לאדם לההרס מבפנים, כל עוד הוא שלם כלפי חוץ, עולם שבו כל הנאה לוכה בהרגשה של חטא, ושבו הפתיחות המתאפשרת מן המור

פיטר וקה — כמה שניות אחרי הרצח שלולט במשהו — להרוג אותו